

BIJLAGE

Tabellenrapportage

Implementatiemonitor NPO
Derde tussenmeting

Tabellenrapportage

Bijlage Implementatiemonitor NPO
Derde tussenmeting

8 mei 2023

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	4
1.1 Steekproef	4
Hoofdstuk 2. Voortgang NPO	5
2.1 Bestedingsplan en bijstelling van de plannen	5
2.2 Financiële voortgang	7
Hoofdstuk 3. Inzet en voortgang per thema	9
3.1 Voortgang thema 1: Soepele in- en doorstroom	9
3.1.1 Verdeling van bestedingen	9
3.1.2 Inzet van activiteiten	10
3.1.3 Voortgang van de activiteiten	11
3.2 Voortgang thema 2: Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	12
3.2.1 Verdeling van bestedingen	12
3.2.2 Inzet van activiteiten	12
3.2.3 Voortgang van de activiteiten	14
3.3 Voortgang thema 3: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	14
3.3.1 Verdeling van bestedingen	14
3.3.2 Inzet van activiteiten	14
3.3.3 Voortgang van de activiteiten	16
3.4 Voortgang thema 4: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen	17
3.4.1 Verdeling van bestedingen	17
3.4.2 Inzet van activiteiten	17
3.4.3 Voortgang van de activiteiten	18
3.5 Voortgang thema 5: Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten	18
3.5.1 Verdeling van bestedingen	18
3.5.2 Inzet van activiteiten	18
3.5.3 Voortgang van de activiteiten	19
3.6 Voortgang thema 6: Aanpak jeugdwerkloosheid	20
3.6.1 Verdeling van bestedingen	20
3.6.2 Inzet van activiteiten	20
3.6.3 Voortgang van de activiteiten	21
3.7 Voortgang thema's buiten de lijst: Blended learning	21
3.7.1 Voortgang van de activiteit blended learning	21
Hoofdstuk 4. Geholpen onderzoekers	22
4.1 Besteding NPO-middelen voor ondersteuning aan onderzoekers	22
4.2 Besteding eigen middelen voor ondersteuning aan onderzoekers	23
Hoofdstuk 5. Realisatiecijfers 2021	24
5.1 Analyse van de jaarverslagen (2021)	24
5.1.1 Financiële voortgang op basis van jaarverslagen (2021)	24

HOOFDSTUK 1

Inleiding

Hieronder beschrijven we de steekproef voor de derde tussenmeting van de Implementatiemonitor NPO.

1.1 Steekproef

Voor de derde tussenmeting van de Implementatiemonitor NPO is een steekproef getrokken van veertig instellingen. Twee van deze instellingen zijn op dit moment bezig met fusieprocessen, waarbij is afgesproken dat zij daarom in de volgende steekproef als gefuseerde instelling kunnen deelnemen. Wij baseren ons in deze tussenmeting derhalve op informatie van 38 instellingen. De steekproef is gebaseerd op een variatie aan typen instellingen qua sector en omvang. Om een goed beeld te kunnen krijgen van de voortgang van de implementatie, heeft Berenschot een monitortool ontwikkeld en hierin vooraf zo veel mogelijk informatie uit de eerder opgeleverde plannen ingevuld. De instellingen die vallen onder de steekproef, is gevraagd de digitale monitortool in te vullen met de voortgangsinformatie per 1 januari 2023 voor de tussenmeting. Deze informatie heeft tevens gediend als voorbereiding op de interviews met de instellingen.

Niet alle instellingen hebben elke vraag van de monitortool ingevuld. Iedere tabel of grafiek geeft steeds het aantal (N) weer: het aantal instellingen dat input geeft voor het betreffende onderdeel. Om deze reden kan het aantal instellingen tussen onderdelen dus verschillen.

Tabel 1 Steekproefverdeling instellingen mbo, hbo, wo.

	Mbo	Hbo	Wo
Aantal NPO-plannen	57	36	18
Steekproef eerste meting	21	13	6
Steekproef tweede meting	21	13	6
Steekproef derde meting	19	13	6

HOOFDSTUK 2

Voortgang NPO

In dit hoofdstuk presenteren we de voortgang van de besteding van NPO-middelen uit de corona-enveloppe.

2.1 Bestedingsplan en bijstelling van de plannen

Het totaal aan middelen dat steekproefinstellingen hebben opgenomen in hun bestedingsplannen, is € 203.241.224. De totale waarde van de corona-enveloppe die deze instellingen hebben ontvangen volgens OCW, is € 197.091.586.¹ We vroegen instellingen of ze hun bestedingsplan sinds het indienen (in het najaar van 2021) nog hadden bijgesteld. Bij iets meer dan de helft van de instellingen (58%) was dit het geval: 14% van deze groep instellingen deed dit in het najaar van 2021, kort na het indienen; 86% voerde na 2021 nog aanpassingen door.

Vervolgens konden instellingen een of meer redenen aangeven voor de bijstelling. Bijstellen gebeurde het vaakst op basis van nadere invulling van de plannen (82%) en/of na gesprekken

met personeel of studenten (41 respectievelijk 50%). Ook geeft een deel van de instellingen aan de plannen te hebben bijgesteld op basis van behaalde resultaten (27%). Van een deel van de instellingen hebben we bij de startmeting een plan op hoofdlijnen ontvangen, we herkennen dus het beeld dat de plannen na het indienen nog nader zijn ingevuld op decentraal niveau.

Tabel 2 toont de geplande besteding over de jaren. Onderstaande tabellen zijn steeds gebaseerd op de door de steekproefinstellingen in- en aangevulde monitortool (N=38) en worden soms afgezet tegen informatie uit de bestedingsplannen.

Tabel 2 Geplande besteding middelen corona-enveloppe over de jaren.

	Startmeting (N=100)	Tussenmeting 1 (N=40)	Tussenmeting 2 (N=39)	Tussenmeting 3 (N=38)
2021	18%	24%	26%	26%
2022	30%	57%	59%	51%
2023	6%	16%	13%	12%
Niet per jaar ingedeeld	47%	4%	2%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%

N.B. 100% is in deze tabel het totaalbedrag van de corona-enveloppe voor deze N.

¹ De bedragen zoals opgenomen in de bestedingsplannen wijken iets af van de bedragen uit de corona-enveloppe zoals aangegeven door OCW. Dit heeft vaak te maken met afronding van bedragen naar boven. Waar de afwijking groter dan 20% procent was of waar andere zaken opvielen, hebben we de instellingen nagebeeld en bedragen gecorrigeerd. In onze berekeningen van de totale uitputting gaan wij uit van de realisatie ten opzichte van de corona-enveloppe. In onze berekeningen van de realisatie per thema baseren we ons op de bestedingsplannen.

Bij de startmeting gaf nog bijna de helft van de instellingen aan een deel van de middelen niet per jaar te hebben ingedeeld. Het betrof hier 47% van de middelen. In onze monitortool voor deze tussenmeting meldden de instellingen dat 12% van de middelen niet per jaar is ingedeeld. Verder zien we dat 26% van de middelen gepland was voor 2021, en 12% doorgeschoven wordt naar 2023. Dit laatste percentage is verhoogd ten opzichte van de startmeting. Qua verdeling van de middelen over de jaren schetst de tweede tussenmeting een beeld dat vergelijkbaar is met de eerste en tweede tussenmeting. Opvallend is dat het percentage 'niet per jaar ingedeeld' weer wat hoger ligt dan in de voorgaande tussenmetingen. Dit heeft met name te maken met vier instellingen die geen verdeling per jaar hebben gemaakt, en aangeven dit ook niet met terugwerkende kracht te kunnen reconstrueren.

De verdeling over de jaren laat zien dat het grootste gedeelte van de inzet van middelen uit de corona-enveloppe begroot is voor 2022, en dat er – meer dan in de startmeting voorzien – uitloop gepland wordt voor de besteding van middelen in 2023.

Instellingen plannen het grootste gedeelte van de middelen in te zetten in 2022; dit geldt voor alle sectoren (tabel 3). Het hbo schuift relatief veel middelen naar 2023, terwijl mbo en wo meer inzetten op besteding van middelen in 2021 en 2022.

Tabel 3 Geplande besteding middelen corona-enveloppe over de jaren, per sector.

	3 ^e tussenmeting		
	Mbo (N=19)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
2021	23%	25%	36%
2022	54%	50%	42%
2023	7%	21%	5%
Niet per jaar ingedeeld	16%	4%	17%
Totaal	100%	100%	100%

Instellingen plannen het grootste gedeelte van de middelen te besteden aan soepele in- en doorstroom (tabel 4), direct gevolgd door welzijn en sociale binding. Met name in het wo wordt juist meer ingezet op welzijn van studenten en sociale binding met de opleiding.

Tabel 4 Geplande besteding per thema, totaal en per sector van steekproefinstellingen.

	Totaal (N=38)	Mbo (N=19)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Soepele in- en doorstroom	36%	41%	35%	25%
Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	34%	28%	31%	58%
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	6%	9%	5%	0%
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen	1%	0%	0%	5%
Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten	9%	0%	23%	6%
Aanpak jeugdwerkloosheid	2%	4%	0%	0%
Thema('s) buiten de lijst	6%	7%	5%	5%
(Nog) niet toegeschreven aan thema	6%	11%	2%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%

2.2 Financiële voortgang

Tabel 5 geeft de bedragen per sector weer, zoals gepland bij onze steekproefinstellingen. In de eerste rij wordt het totaal aan ontvangen middelen in de corona-enveloppe weergegeven, in de tweede en volgende rijen de geplande inzet voor 2021 en volgende jaren, en in de laatste rij de realisatie tot 1 januari 2023.

In totaal is 85% van de geplande middelen voor 2021 en 2022 besteed op de peildatum (1 januari 2023). De realisatie was in de eerste tussenmeting 55% besteding van de geplande middelen op de peildatum, en in de tweede meting 77%. Als we de realisatie afzetten tegen het totaal aan middelen uit de corona-enveloppe over de jaren (dus inclusief 2023 en niet per jaar ingedeeld), komen we op een besteding van 60%. In onze eerste tussenmeting was dit percentage 10% en in de tweede tussenmeting 40%. Er zit dus een stijgende lijn in de totaalbesteding, maar we zien ook dat instellingen de verlenging naar 2023 met uitloopjaar 2024 nodig hebben en gebruiken. Daarbij blijft de besteding in hbo en wo nog wat achter bij de bestedingsplannen (tabel 6), terwijl het mbo alle begrote middelen ten opzichte van het bestedingsplan van 2021 en 2022 besteed heeft (en 84% van het totaal).

Vooral op de thema's soepele in- en doorstroom en de aanpak jeugdwerkloosheid is ruim 70% van de totale begrote middelen uit de corona-enveloppe besteed (tabel 7). In de vorige meting was dit voor soepele in- en doorstroom nog 50%. Voor de overige thema's is ongeveer een derde tot twee derde van het geheel op dit moment gerealiseerd. In de vorige meting was dit nog een derde van het geheel.

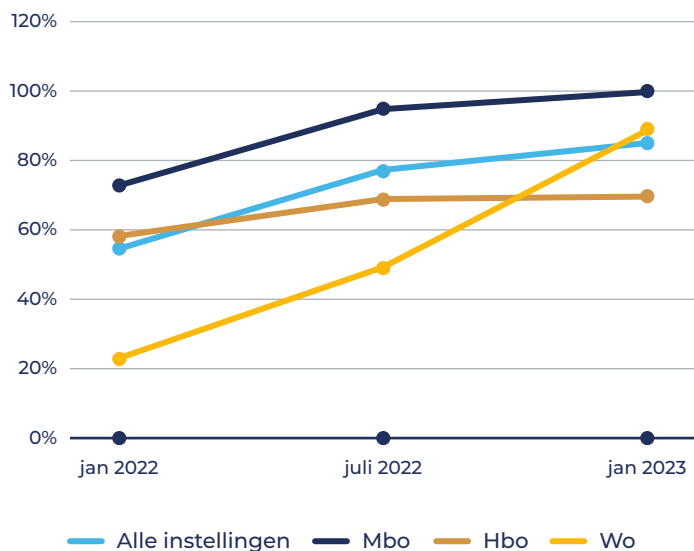
In figuur 1 en 2 is te zien hoe de realisatie over alle instellingen en per sector zich heeft ontwikkeld over de verschillende metingen. In het mbo is zichtbaar dat in de tweede tussenmeting de instellingen op bijna 100% zaten qua realisatie, en in deze meting op 100%. Wo heeft een flinke inhaalslag gemaakt en zit in deze meting op 89% van het bestedingsplan tot dit moment. In het hbo stijgt de besteding heel gestaag en is die nu op 70% van het bestedingsplan tot januari 2023. Hierbij past wel de kanttekening dat de cijfers op basis van een steekproef in kaart zijn gebracht, en het dus niet gaat om een stijging van *dezelfde* instellingen over de tijd.

Tabel 5 **Totaalbedrag van door de steekproefinstellingen geplande middelen corona-enveloppe, totaal en per sector.**

	Totaal (N=37)	Mbo (N=18)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Totaal NPO-middelen	€ 197.091.586	€ 76.066.372	€ 101.105.364	€ 19.919.850
Bestedingsplan 2021	€ 36.241.458	€ 14.592.694	€ 16.594.824	€ 5.053.940
Bestedingsplan 2022	€ 103.403.684	€ 49.886.027	€ 45.837.002	€ 7.680.655
Bestedingsplan 2023	€ 41.104.153	€ 6.633.125	€ 32.276.028	€ 2.195.000
Niet per jaar ingedeeld	€ 22.491.929	€ 8.773.003	€ 8.733.926	€ 4.985.000
Realisatie per 1 januari 2023	€ 118.993.047	€ 64.207.905	€ 43.489.374	€ 11.295.768

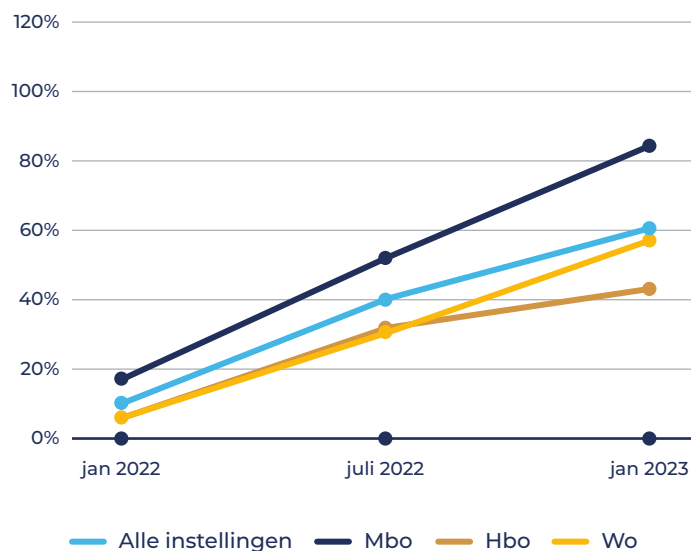
Tabel 6 **Realisatie ten opzichte van (totale) begroting, per thema en per sector.**

	Alle instellingen (N=37)	Mbo (N=18)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Realisatie op 1 januari 2023 ten opzichte van bestedingsplan 2021 en 2022	85%	100%	70%	89%
Realisatie op 1 januari ten opzichte van totale coronaenveloppe	60%	84%	43%	57%

Figuur 1 Realisatie steekproefinstellingen per meting ten opzichte van bestedingsplan tot en met 2022.

Ten opzichte van de gehele corona-enveloppe zien we een duidelijke stijgende lijn over de verschillende metingen. Ook hier is evident dat het hbo achterblijft in de bestedingen, en dat de instellingen uit de derde steekproef nog niet over de helft zijn van de gehele corona-enveloppe.

Figuur 2 Realisatie steekproefinstellingen per meting ten opzichte van totale corona-enveloppe, op peildatum januari 2022, juli 2022 en januari 2023.

Tabel 7 Realisatie ten opzichte van totale bedrag corona-enveloppe, per thema en per sector.

	Alle instellingen (N=37)	Mbo (N=18)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Soepele in- en doorstroom	72%	100%	50%	70%
Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	66%	91%	48%	50%
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	60%	75%	44%	
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen*	46%			46%
Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten	31%		30%	44%
Aanpak jeugdwerkloosheid	77%	77%		
Geen thema/andere thema's	28%	27%	23%	59%

* Gebaseerd op de gegevens van vijf of minder instellingen. Deze cijfers dienen daarom behoedzaam gebruikt te worden en zijn in beperkte mate geschikt voor het trekken van conclusies.

HOOFDSTUK 3

Inzet en voortgang per thema

In dit hoofdstuk presenteren we per thema de verdeling van de besteding over acties en de voortgang van de activiteiten.

3.1 Voortgang thema 1: Soepele in- en doorstroom

Thema 1 is relevant voor vrijwel alle instellingen, op vier na; 34 instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 1.

3.1.1 Verdeling van bestedingen

De verdeling van de besteding per thema rapporteren we op type acties (te weten de categorieën in het bestuursakkoord), daarna beoordelen we op het onderliggende activiteitsniveau de voortgang.

In tabel 8 staat de verdeling van de bestede middelen per actie onder thema 1 weergegeven. De meeste middelen onder

thema 1 gaan naar extra begeleiding en het voorkomen en wegwerken van studievertraging. Het minst wordt in deze fase van de uitvoering ingezet op versterking van (online) studiekeuzeactiviteiten en versterking van studieoriëntatie. Als we dit per sector bekijken, blijkt dat in het mbo het grootste gedeelte van de middelen wordt besteed aan het voorkomen en wegwerken van studievertragingen. Voor het hbo en ook het wo gaat het grootste deel van de middelen naar extra begeleiding. Opvallend is de relatief geringe inzet voor het versterken van (online) studiekeuzeactiviteiten en een goede intake; dit geldt voor alle sectoren. Het beeld komt overeen met de tweede tussenmeting, hoewel we bij de wo-instellingen in deze steekproef zien dat er meer wordt ingezet op extra begeleiding en relatief minder op het voorkomen en wegwerken van studievertraging.

Tabel 8 Verdeling van de besteding over de acties van thema 1 (N=34).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Mbo (N=18)	Hbo (N=13)	Wo (N=3)
Actie 1: Extra begeleiding	52%	0%	100%	44%	60%	70%
Actie 2: Goede intake (versterking van studieoriëntatie)	3%	0%	24%	3%	3%	0%
Actie 3: Beter laten landen (extra begeleiding nieuwe studenten)	4%	0%	26%	3%	4%	10%
Actie 4: Versterken van (online) studiekeuzeactiviteiten	2%	0%	16%	2%	2%	0%
Actie 5: Voorkomen en wegwerken van studievertraging	39%	0%	100%	48%	31%	20%
Totaal				100%	100%	100%

3.1.2 Inzet van activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

Meer dan 80% van alle instellingen biedt extra mentor- en tutorbegeleiding aan onder thema 1 (zie tabel 9). Daarnaast begeleiden instellingen studenten veel bij het afstuderen, zetten zij in op extra onderwijs- en toetsmomenten, en bieden zij inhaal- of stoomcursussen aan. Vetgedrukt is de top 5 van meest gekozen activiteiten. Deze komen grotendeels overeen

Tabel 9 Inzet van activiteiten in thema 1 over alle instellingen en per sector (N=33).

	Totaal	Mbo (N=17)	Hbo (N=13)	Wo (N=3)
Actie 1: Extra begeleiding				
Organiseren peer tutoring	33%	41%	23%	33%
Huiswerkbegeleiding	33%	41%	23%	33%
Extra mentor/tutor begeleiding	82%	88%	77%	67%
Anders, namelijk onder actie 1	52%	53%	46%	67%
Actie 2: Goede intake (versterking van studieoriëntatie)				
Uitbreiden studiekeuzecheck	9%	12%	8%	0%
Verruimen mogelijkheden (extern) studieadvies	15%	24%	8%	0%
Anders, namelijk onder actie 2	24%	18%	38%	0%
Actie 3: Beter laten landen (extra begeleiding nieuwe studenten)				
Inzetten/uitbreiden 100-dagenprogramma's	15%	12%	23%	0%
Organiseren (vak)inhoudelijke introductieweken	30%	29%	31%	33%
Versterken samenwerking doorstroom van vo-mbo en/of mbo naar hbo	24%	29%	23%	0%
Anders, namelijk onder actie 3	24%	12%	31%	67%
Actie 4: Versterken van (online) studiekeuzeactiviteiten				
Organiseren meeloopdagen	12%	18%	8%	0%
Organiseren proefstuderen	3%	6%	0%	0%
Organiseren pre-study programma's met koppeling studenten/scholieren	0%	0%	0%	0%
(Online) open dagen	15%	18%	15%	0%
Trainingen/workshops voor aankomend studenten	21%	24%	23%	0%
Online modules proefstuderen (o.a. MOOCS)	0%	0%	0%	0%
Extra studiekeuzebegeleiding	27%	41%	15%	0%
Anders, namelijk onder actie 4	6%	6%	8%	0%
Actie 5: Voorkomen en wegwerken van studieovertraging				
Onderwijs een extra keer aanbieden	48%	59%	46%	0%
Extra toetsmomenten organiseren	39%	41%	46%	0%
Inhaal- of stoomcursus organiseren	48%	59%	46%	0%
Onderwijs eenheid online op ander moment kunnen volgen	18%	29%	8%	0%
Studenten (beter) begeleiden bij afstuderen	52%	65%	46%	0%
Taalcursussen	30%	47%	15%	0%
Anders, namelijk onder actie 5	58%	53%	62%	67%

tussen de sectoren, met enkele verschillen. Zo wordt in het mbo en hbo veel meer ingezet op het (beter) begeleiden bij afstuderen en het organiseren van extra onderwijs- en toetsmomenten dan in het wo. Verder valt op dat in het hbo 23% van de instellingen inzet op 100-dagenprogramma's, terwijl dit in het mbo en wo veel minder het geval is. In het mbo wordt juist bovengemiddeld veel ingezet op de extra studiekeuzebegeleiding in tegenstelling tot het hbo en wo.

In het mbo en hbo worden vier van de vijf meest gekozen activiteiten gekozen onder actie 5, 'het voorkomen en wegwerken van studievertragingen'. In tabel 9 staan de gekozen activiteiten, totaal en per sector. Gemiddeld kiezen instellingen 7,21 activiteiten onder thema 1, met een minimum van twee en een maximum van achttien activiteiten.

De financiën zijn niet door alle instellingen op activiteitsniveau weergegeven; die kunnen we dus niet eenopeen vergelijken met de gekozen activiteiten. We zien wel dat de categorieën met elkaar overeenkomen: de acties waar het meeste budget naar toe gaat (actie 1 en 5 in de tabel), zijn tevens de acties waarin de top 5 van meest gekozen activiteiten naar voren komt, waarvan vier activiteiten onder actie 5 en

één activiteit onder actie 1. Dat lijkt er dus op te duiden dat de 52% die aan actie 1 wordt besteed, met name zal gaan naar extra mentor-/tutorbegeleiding, waar de 39% over actie 5 meer verspreid zal zijn over de activiteiten. Dit beeld komt overeen met de bevindingen uit de tweede tussenmeting.

3.1.3 Voortgang van de activiteiten

Op een schaal van een tot vijf is in tabel 10 te zien dat bijna twee derde van de activiteiten in uitvoering is. In deze meting is 29% van de activiteiten afgerond, wat een aanzienlijk hoger percentage is ten opzichte van de tweede meting (toen was dit 13%). In deze fase zien we geen activiteiten die nog niet gestart zijn of in voorbereiding, alle activiteiten zijn in uitvoering, afrondingsfase of afgerond. Gevraagd naar de voortgang, geven instellingen voor de meeste activiteiten een score tussen voldoende en goed (zie tabel 11). Wel valt op dat twee instellingen de voortgang van de activiteit 'onderwijs een extra keer aanbieden' onvoldoende waarderen.

Tabel 10 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Voorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Extra mentor/tutorbegeleiding (N=26)	0%	0%	77%	8%	15%
Studenten (beter) begeleiden bij afstuderen (N=17)	0%	0%	65%	12%	24%
Onderwijs een extra keer aanbieden (N=15)	0%	0%	80%	0%	20%
Extra toetsmomenten organiseren (N=13)	0%	0%	54%	8%	38%
Inhaal- of stoomcursus organiseren (N=15)	0%	0%	47%	7%	47%
Gemiddeld	0%	0%	64%	7%	29%

Tabel 11 Beoordeling van de voortgang van de vijf meest gekozen activiteiten.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Extra mentor/tutorbegeleiding (N=25)	0%	4%	60%	36%	0%
Studenten (beter) begeleiden bij afstuderen (N=16)	6%	0%	50%	38%	6%
Onderwijs een extra keer aanbieden (N=14)	14%	0%	57%	29%	0%
Extra toetsmomenten organiseren (N=12)	8%	8%	42%	42%	0%
Inhaal- of stoomcursus organiseren (N=14)	7%	7%	50%	36%	0%
Gemiddeld	7%	4%	52%	36%	1%

3.2 Voortgang thema 2: Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding

Thema 2 is relevant voor bijna alle instellingen, op één na; 37 instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 2.

3.2.1 Verdeling van bestedingen

De meeste middelen onder thema 2 zijn besteed aan het versterken van de supportstructuur binnen instellingen (extra ondersteuning). Daarna wordt een gelijk aandeel middelen, beide 20%, ingezet voor extra faciliteiten op het gebied van welzijn en sociale binding, en op het versterken van contactmomenten tussen studenten. Relatief weinig middelen worden ingezet op maatregelen die gericht zijn op specifieke doelgroepen. Dit komt nog het meest voor in het mbo.

We zien dat specifiek in het wo extra wordt ingezet op het versterken van de supportstructuur binnen instellingen (73%). Dit is hoger dan in de tweede tussenmeting, waar de helft van de middelen werd ingezet op deze actie.

3.2.2 Inzet van activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

In tabel 13 staan de gekozen activiteiten, totaal en per sector. Meer dan de helft van de instellingen zet onder thema 2 in op het aanstellen van specifieke begeleiders, zoals

wellbeing officers of sociaal werkers, en bijna de helft op een proactieve benadering van kwetsbare studenten. De inzet op sportevenementen is gemiddeld wat hoger, maar wat lager voor het mbo vergeleken met de tweede tussenmeting en juist in het hbo hoger dan in de tweede tussenmeting. Ook zet 36% van de instellingen middelen in voor studentenorganisaties voor het organiseren van aan onderwijs gelieerde activiteiten; dit was in de tweede tussenmeting 47%. We zien dat de nadruk op sociale activiteiten inhaken wat verschuift naar het verstevigen/verankeren van de supportstructuur.

In het mbo wordt vooral ingezet op begeleiding door aanstelling van specifieke begeleiders, proactieve benadering van kwetsbare studenten, sportevenementen en ondersteuning voor studenten met een lagere sociaal-economische status. Op deze laatste activiteit wordt niet ingezet in het hbo en wo. In het hbo is in vergelijking met andere sectoren meer aandacht voor de ondersteuning van buitenlandse studenten. Zowel in het hbo als het wo worden studentdecanen en studentpsychologen ingezet; dit gebeurt een stuk minder in het mbo, waar de supportstructuur op een andere manier wordt ingericht. De middelen voor studentenorganisaties worden vooral ingezet in hbo en wo en een stuk minder in het mbo. In het wo valt op dat er – naast de eerdergenoemde activiteiten – ook wordt gekozen voor het ontwikkelen van informatiemateriaal over sociaal-emotioneel welzijn en mentale klachten. Gemiddeld kiezen instellingen 6,25 activiteiten onder thema 2, met een minimum van één en een maximum van vijftien activiteiten.

Tabel 12 Verdeling van de besteding per actie (N=37).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Mbo (N=18)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Actie 1: Versterken supportstructuur instelling (meer ondersteuning)	44%	0%	100%	44%	31%	73%
Actie 2: Extra faciliteiten op gebied van welzijn en sociale binding	20%	0%	100%	17%	27%	12%
Actie 3: Versterken contactmomenten tussen studenten	20%	0%	100%	18%	28%	11%
Actie 4: Maatregelen gericht op specifieke doelgroepen (proactieve benadering)	15%	0%	80%	20%	14%	4%
Totaal				100%	100%	100%

Tabel 13 Inzet van activiteiten in thema 2 over alle instellingen en per sector (N=36).

	Totaal	Mbo (N=17)	Hbo (N=13)	Wo(N=6)
Actie 1: Versterken supportstructuur instelling (meer ondersteuning)				
Aanstelling specifieke begeleiders (sociaal werkers, wellbeing officers)	61%	76%	31%	83%
Inzet studentendecanen	28%	12%	38%	50%
Inzet studentenpsychologen	28%	12%	38%	50%
Opzetten peer-to-peersupportgroups	14%	12%	8%	33%
Opzetten buddysysteem	14%	18%	15%	0%
Organiseren social studying groups	17%	12%	23%	17%
Anders, namelijk onder actie 1	44%	47%	31%	67%
Actie 2: Extra faciliteiten op gebied van welzijn en sociale binding				
Supportdesks/helpdesks inrichten	25%	35%	15%	17%
Anders, namelijk onder actie 2	50%	47%	46%	67%
Actie 3: Versterken contactmomenten tussen studenten				
Sportevenementen	42%	53%	46%	0%
Middelen voor studentenorganisaties voor organiseren aan onderwijs gelieerde activiteiten	36%	24%	46%	50%
Organiseren online webinars	8%	12%	0%	17%
Anders, namelijk onder actie 3	58%	59%	77%	17%
Actie 4: Maatregelen gericht op specifieke doelgroepen (proactieve benadering)				
Proactieve benadering kwetsbare studenten	47%	65%	38%	17%
Contacten tussen studenten en docenten versterken	39%	47%	31%	33%
Ontwikkelen informatiemateriaal over sociaal-emotioneel welzijn en mentale klachten	25%	6%	31%	67%
Extra aandacht vroege diagnostiek en doorverwijzing	14%	12%	15%	17%
Ondersteuning buitenlandse studenten	19%	6%	38%	17%
Ondersteuning studenten met beperking	25%	24%	23%	33%
Ondersteuning studenten met lagere sociaal-economische status	19%	41%	0%	0%
Anders, namelijk onder actie 4	11%	6%	15%	17%

Tabel 14 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Vorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Aanstelling specifieke begeleiders (sociaal werkers, wellbeing officers) (N=21)	0%	0%	62%	5%	33%
Proactieve benadering kwetsbare studenten (N=16)	0%	0%	69%	6%	25%
Sportevenementen (N=14)	0%	0%	29%	14%	57%
Contacten tussen studenten en docenten versterken (N=12)	0%	0%	79%	0%	21%
Middelen voor studentenorganisaties voor organiseren aan onderwijs gelieerde activiteiten (N=13)	0%	0%	83%	0%	17%
Gemiddeld	0%	0%	64%	5%	31%

3.2.3 Voortgang van de activiteiten

De top 5 meest gekozen activiteiten onder thema 2 zijn voor het grootste gedeelte in uitvoering, zoals te zien in tabel 14. Daarnaast is een derde van alle activiteiten reeds afgerond. Sportactiviteiten zijn het vaakst al afgerond. Ook hier zien we wederom dat de activiteiten alle in uitvoering of verder zijn. De voortgang van de activiteiten (tabel 15) wordt door bijna alle instellingen als voldoende tot goed bevonden.

Tabel 15 **Beoordeling van de voortgang van de vijf meest gekozen activiteiten.**

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Aanstelling specifieke begeleiders (sociaal werkers, wellbeing officers) (N=20)	0%	10%	15%	50%	25%
Proactieve benadering kwetsbare studenten (N=15)	0%	0%	27%	73%	0%
Sportevenementen (N=13)	0%	0%	54%	46%	0%
Contacten tussen studenten en docenten versterken (N=13)	0%	8%	31%	54%	8%
Middelen voor studentenorganisaties voor organiseren onderwijs gelieerde activiteiten (N=11)	0%	9%	45%	45%	0%
Gemiddeld	0%	5%	34%	54%	7%

3.3 Voortgang thema 3: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages

Thema 3 is relevant voor mbo- en hbo-instellingen. In onze steekproef hebben 27 instellingen gekozen voor de inzet van middelen op activiteiten onder thema 3.

3.3.1 Verdeling van bestedingen

De middelen onder thema 3 worden vooral ingezet op het vinden van meer stages en op meer ondersteuning bij stages voor specifieke doelgroepen (tabel 16). We zien eenzelfde beeld voor het mbo en hbo.

3.3.2 Inzet van activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de coronapack. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals toegevoegd bij het bestuursakkoord.

In tabel 17 staan de gekozen activiteiten, totaal en per sector. Gemiddeld kiezen instellingen 3,6 activiteiten onder thema 3, met een minimum van een en een maximum van twaalf activiteiten. Onder thema 3 kiest 48% van de instellingen voor het inzetten van docenten voor matching van student en werkveld. Ook zet 41% van de instellingen in op meer begeleiding, training en coaching bij het zoeken van stages.

Tabel 16 **Verdeling van de besteding per actie (N=27).**

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Mbo (N=16)	Hbo (N=11)
Actie 1: Acquisitie/matching stages (meer stages)	42%	0%	100%	41%	43%
Actie 2: Meer stages realiseren door flexibiliteit	17%	0%	100%	16%	17%
Actie 3: Meer ondersteuning stages voor specifieke doelgroepen	41%	0%	100%	42%	40%

Ruim een derde richt zich op het begeleiden van studenten in een kwetsbare positie die een stage zoeken, waarbij opvalt dat deze activiteit vaker wordt ingezet in het mbo dan in het hbo. Ook spreiding van stages over het jaar en stages buiten de sector worden regelmatig ingezet. De laatstgenoemde activiteit wordt alleen in mbo ingezet. De top 5 meest gekozen activiteiten komt overeen met de tweede tussenmeting.

Tabel 17 Inzet van activiteiten in thema 3 over alle instellingen en per sector (N=27).

	Totaal	Mbo (N=16)	Hbo (N=11)
Actie 1: Acquisitie/matching stages (meer stages)			
Inzetten docenturen voor matching student en werkveld	48%	63%	27%
Meer zoeken naar stages buiten eigen gemeente/regio en ontsluiten van plekken in tekortsectoren	22%	19%	27%
Benutten van contacten door hbo uit mbo (SBB) en vice versa	0%	0%	0%
Informereren bedrijven en organisaties over middelen voor vergoeding begeleiding stagiairs/leerbanen	7%	13%	0%
Anders, namelijk voor actie 1	59%	63%	55%
Actie 2: Meer stages realiseren door flexibiliteit			
Spreiding stageperioden over schooljaar (lintstages in plaats van blokstages)	26%	31%	18%
Twee studenten die één stageplek delen	7%	13%	0%
Benutten stagemogelijkheden in weekenden, avonden, vakanties	7%	6%	9%
Opzet stages buiten de eigen sector met behoud van toetsing relevante competenties	22%	38%	0%
Inhuur grote ruimtes waardoor stageplekken veilig (op 1,5 meter) plaats kunnen vinden	4%	6%	0%
Anders, namelijk voor actie 2	30%	31%	27%
Actie 3: Meer ondersteuning stages voor specifieke doelgroepen			
Inzet intensiveren om stagediscriminatie te bestrijden	11%	13%	9%
Bewustwording en informatievoorziening tegengaan discriminatie	4%	6%	0%
Begeleiding (kwetsbare) studenten die stage zoeken (bijvoorbeeld door netwerk- en sollicitatievaardigheden)	37%	50%	18%
Intermediaire rol vervullen voor studenten met functiebeperking, chronische ziekte of psychische klachten	7%	13%	0%
Begeleiden, trainen en coachen bij zoeken stage via stagecoördinatoren/-bureaus	41%	31%	55%
Anders, namelijk voor actie 3	30%	31%	27%

3.3.3 Voortgang van de activiteiten

De meest gekozen activiteiten zijn in de uitvoerende en afrondende fase (zie tabel 18). De activiteit 'opzet stages buiten de eigen sector met behoud van toetsing relevante competenties' is al in alle gevallen (samen 100%) in de afrondende fase of reeds afgerond. Van vrijwel alle activiteiten wordt de voortgang als voldoende tot goed gewaardeerd (tabel 19).

Tabel 18 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Voorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Inzetten docenturen voor matching student en werkveld (N=12)	0%	0%	58%	8%	33%
Begeleiden, trainen en coachen bij zoeken stage via stagecoördinatoren/-bureaus (N=11)	0%	0%	55%	0%	45%
Begeleiding (kwetsbare) studenten die stage zoeken (bijvoorbeeld door netwerk en sollicitatievaardigheden) (N=10)	10%	0%	60%	10%	20%
Spreiding stageperioden over schooljaar (lintstages in plaats van blokstages) (N=7)	0%	0%	71%	14%	14%
Opzet stages buiten de eigen sector met behoud van toetsing relevante competenties (N=5)	0%	0%	0%	40%	60%
Gemiddeld	2%	0%	49%	15%	35%

Tabel 19 Beoordeling van de voortgang van de vijf meest gekozen activiteiten.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Inzetten docenturen voor matching student en werkveld (N=12)	0%	9%	27%	55%	9%
Begeleiden, trainen en coachen bij zoeken stage via stagecoördinatoren/-bureaus (N=11)	0%	0%	45%	45%	9%
Begeleiding (kwetsbare) studenten die stage zoeken (bijvoorbeeld door netwerk en sollicitatievaardigheden) (N=10)	0%	30%	40%	10%	10%
Spreiding stageperioden over schooljaar (lintstages in plaats van blokstages) (N=7)	0%	0%	67%	33%	0%
Opzet stages buiten de eigen sector met behoud van toetsing relevante competenties (N=5)	0%	0%	50%	50%	0%
Gemiddeld	0%	8%	46%	39%	6%

3.4 Voortgang thema 4: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen

Thema 4 is relevant voor wo-instellingen met medische opleidingen zoals geneeskunde. Twee instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 4.

3.4.1 Verdeling van bestedingen

De verdeling van de middelen binnen het thema coschappen medische opleiding is weergegeven in tabel 20. Alle middelen van de twee instellingen in deze steekproef gaan binnen dit thema naar extra coschappplaatsen. Extra coschappplaatsen werden ook in de tweede tussenmeting door alle instellingen gekozen; de drie instellingen uit de tweede tussenmeting zetten daarnaast ook nog in op de andere acties.

3.4.2 Inzet van activiteiten

We hebben steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

Twee instellingen hebben de vragen over de inzet van activiteiten voor thema 4 ingevuld. Beide kiezen voor het creëren van extra coschappplaatsen op nieuwe plekken als activiteiten om middelen op in te zetten. Een van de instellingen zoekt ook naar extra coschappplaatsen door het aantal plekken te vergroten op bestaande locaties (zie tabel 21). Tevens kiest één instelling voor het inbouwen van longitudinaal coschap, zodat er meer ruimte is in de huidige plaatsen.

Tabel 20 Verdeling van de besteding per actie (N=2).

	Wo gemiddelde	Minimum	Maximum
Actie 1: Extra coschappplaatsen	100%	100%	100%
Actie 2: Extra (keuze)onderwijs in de opleiding	0%	0%	0%
Actie 3: Uitbreiden van mogelijkheden om patiëntencontact te vergroten	0%	0%	0%
Totaal	100%		

Tabel 21 Inzet van activiteiten in thema 4 over alle instellingen en per sector (N=2).

	Wo (N=2)
Actie 1: Extra coschappplaatsen	
Creëren extra coschappplaatsen door nieuwe plekken waar coschap kan plaatsvinden (verpleeghuizen, wijkteams, huisartsen)	100%
Extra coschappen in lopend programma door vergroten plekken bij bestaande locaties	50%
Inbouwen longitudinaal coschap, voor meer ruimte in huidige plaatsen	50%
Anders, namelijk onder actie 1	0%
Actie 2: Extra (keuze)onderwijs in de opleiding	
Stages bij relevante zorgpartijen zoals zorgverzekeraar/zorginstelling	0%
Meer plekken wetenschappelijke stages aan voorkant masteropleiding	0%
Extra inhaalonderwijs voor tandheelkunde, om klinische (en voorbereidende) handelingen te trainen	0%
Anders, namelijk onder actie 2	0%
Actie 3: Uitbreiden van mogelijkheden om patiëntencontact te vergroten	
Mogelijkheden tot patiëntcontact vergroten middels bijwonen digitale poli's-specialisten	0%
Patiëntencontact vergroten door virtual clinics/digitale applicaties/e-learning/e-scenario's	0%
Anders, namelijk onder actie 3	0%

3.4.3 Voortgang van de activiteiten

Vragen over de voortgang van activiteiten zijn door slechts één van de instellingen ingevuld. De meest gekozen activiteit, het creëren van extra coschappplaatsen op nieuwe plekken, loopt op dit moment goed, conform de verwachting, en is in de afrondende fase.

3.5 Voortgang thema 5: Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten

Thema 5 is relevant voor hbo- en wo-instellingen met een lerarenopleiding. Dertien instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 5.

3.5.1 Verdeling van bestedingen

In tabel 22 wordt de verdeling per actie onder thema 5 weergegeven. De meeste middelen gaan naar extra begeleiding in de lerarenopleiding. Dit gebeurt nog meer in het wo dan in het hbo. In het hbo wordt vaker dan in het wo gekozen voor extra onderwijs in de opleiding.

3.5.2 Inzet van activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord. Instellingen kiezen bij thema 5 gemiddeld voor 4,2 activiteiten, met een minimum van één en een maximum van negen activiteiten.

Tabel 22 Verdeling van de besteding per actie (N=13).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Hbo (N=10)	Wo (N=3)
Actie 1: Extra begeleiding	64%	0%	100%	62%	70%
Actie 2: Extra onderwijs in de opleiding	27%	0%	100%	31%	15%
Actie 3: Uitbreiden mogelijkheden voor praktijkervaring	9%	0%	46%	7%	15%

Tabel 23. Inzet van activiteiten in thema 5 over alle instellingen en per sector (N=13).

	Totaal	Hbo (N=10)	Wo (N=3)
Actie 1: Extra begeleiding			
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders voor ondersteuning bij stages/praktijkleren	77%	70%	100%
Samenwerking van scholen en ho-instellingen aan creatieve oplossing voor intensievere begeleiding	31%	30%	33%
Intensiveren van bestaande regionale samenwerkingsverbanden tussen scholen en lerarenopleidingen	15%	20%	0%
Anders, namelijk onder actie 1	38%	30%	67%
Actie 2: Extra onderwijs in de opleiding			
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen	62%	60%	67%
Ondersteunen van lerarenopleiders in begeleiden en onderwijzen in coronatijd	38%	50%	0%
Extra trainingen voor 'werken met achterstanden' die leerlingen hebben opgelopen door de coronacrisis	38%	50%	0%
Anders, namelijk onder actie 2	23%	20%	33%
Actie 3: Uitbreiden mogelijkheden voor praktijkervaring			
Inzet van ICT-tools om klassenmanagement te oefenen	23%	30%	0%
Studenten extra (digitale) mogelijkheden bieden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	38%	50%	0%
Anders, namelijk onder actie 3	31%	30%	33%

Instellingen zetten met name in op het uitbreiden en aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders, om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen en om stages en praktijkleren te ondersteunen. Ook krijgen studenten in het hbo extra (digitale) mogelijkheden aangeboden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid. Dit werd in de tweede tussenmeting in het wo ook aangegeven, maar in deze meting niet.

3.5.3 Voortgang van de activiteiten

Alle meest gekozen activiteiten onder thema 5 zijn ten minste in uitvoering en voor een deel zelfs al afgerond (tabel 24). Bij de activiteit 'ondersteunen van lerarenopleiders in begeleiden en onderwijzen in coronatijd' is te zien dat deze voor het merendeel (60%) van de instellingen is afgerond; dat is ook logisch aangezien dit nu niet meer aan de orde is. Bij de andere thema's zien we vaker dat activiteiten in de afrondende fase of afgerond zijn dan bij thema 5. De activiteiten scoren gemiddeld rond de voldoende en goed als het gaat om de voortgang, met enkele keren een uitschieter omhoog of naar beneden.

Tabel 24 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Vorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders voor ondersteuning bij stages/praktijkleren (N=10)	0%	0%	100%	0%	0%
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen (N=8)	0%	0%	88%	0%	13%
Studenten extra (digitale) mogelijkheden bieden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid (N=5)	0%	0%	80%	0%	20%
Ondersteunen van lerarenopleiders in begeleiden en onderwijzen in coronatijd (N=5)	0%	0%	40%	0%	60%
Extra trainingen voor 'werken met achterstanden' die leerlingen hebben opgelopen door de coronacrisis (N=5)	0%	0%	80%	0%	20%
Gemiddeld	0%	0%	78%	0%	23%

Tabel 25 Beoordeling van de voortgang van de vijf meest gekozen activiteiten.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders voor ondersteuning bij stages/praktijkleren (N=10)	0%	10%	20%	70%	0%
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen (N=8)	0%	13%	25%	50%	13%
Studenten extra (digitale) mogelijkheden bieden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid (N=5)	0%	20%	40%	20%	20%
Ondersteunen van lerarenopleiders in begeleiden en onderwijzen in coronatijd (N=5)	0%	20%	80%	0%	0%
Extra trainingen voor 'werken met achterstanden' die leerlingen hebben opgelopen door de coronacrisis (N=4)	0%	0%	80%	20%	0%
Gemiddeld	0%	13%	49%	32%	7%

3.6 Voortgang thema 6: Aanpak jeugdwerkloosheid

De aanpak van jeugdwerkloosheid wordt alleen in het mbo als thema gekozen, dit thema behoort in de andere sectoren niet tot de keuzelijst met thema's en acties. Elf mbo-instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 6.

3.6.1 Verdeling van bestedingen

De verdeling van de middelen binnen het thema aanpak jeugdwerkloosheid is weergegeven in tabel 26. Bijna de helft van de middelen wordt ingezet op intensivering van loopbaanoriëntatie en begeleiding. Er wordt nauwelijks ingezet op het verkennen van de mogelijkheden om een stage om te zetten in een baan na afstuderen of op het zorgen voor een warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente.

3.6.2 Inzet van activiteiten

We hebben steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

82% van de instellingen kiest voor intensivering van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (zie tabel 27). De helft sluit aan bij bestaande vormen van coaching en matching op werk. Eveneens bijna de helft zoekt de samenwerking met gemeenten en werkgevers voor een warme overdracht naar werk.

Tabel 26 Verdeling van de besteding per actie (N=11).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding	44%	0%	100%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bijvoorbeeld gericht op empowerment/self-efficacy	24%	0%	80%
Matching op werk	10%	0%	39%
Verkennen omzetten stage of leerbaan in een baan bij het betreffende (leer)bedrijf, na afstuderen	4%	0%	33%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente	1%	0%	13%
Anders, namelijk	16%	0%	100%
Totaal	100%		

Tabel 27 Top vijf meest gekozen activiteiten thema 6.

	Mbo (N=11)
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding	82%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bijvoorbeeld gericht op empowerment/self-efficacy	55%
Matching op werk	55%
Verkennen omzetten stage of leerbaan in een baan bij het betreffende (leer)bedrijf, na afstuderen	18%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente	47%

3.6.3 Voortgang van de activiteiten

In tabel 28 is te zien dat de meeste activiteiten in uitvoering of al afgerond zijn. In enkele gevallen, bij matching op werk, is de activiteit nog niet gestart. De voortgang wordt voldoende tot goed bevonden.

3.7 Voortgang thema's buiten de lijst: Blended learning

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen ook kiezen om eigen

thema's en activiteiten op te geven. Blended learning werd als activiteit vaak genoemd en is daarom hier opgenomen. Andere thema's of activiteiten komen niet structureel terug.

3.7.1 Voortgang van de activiteit blended learning

Van de dertien instellingen die hebben aangegeven thema's buiten de lijst te kiezen, opteren drie (ook) voor de activiteit blended learning. Voor dit thema rapporteren we over de voortgang. 66,7% van de blended-learning activiteiten zijn in uitvoering. Eén instelling heeft aangegeven deze activiteit al volledig te hebben afgerond. De voortgang wordt positief beoordeeld. Eén instelling beoordeelt de voortgang als voldoende en twee instellingen beoordelen deze als goed.

Tabel 28 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Vorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding (N=9)	0%	11%	44%	22%	22%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bv gericht op empowerment/selfefficacy (N=6)	0%	0%	50%	0%	50%
Matching op werk (N=6)	17%	0%	50%	0%	33%
Verkennen omzetten stage of leerbaan in een baan bij het betreffende (leer)bedrijf, na afstuderen (N=2)	0%	0%	50%	0%	50%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente (N=2)	0%	0%	50%	0%	50%
Gemiddeld	3%	2%	49%	4%	41%

Tabel 29 Beoordeling van de voortgang van de vijf meest gekozen activiteiten.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding (N=9)	0%	13%	50%	38%	0%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bv gericht op empowerment/selfefficacy (N=6)	0%	0%	40%	60%	0%
Matching op werk (N=4)	0%	0%	25%	75%	0%
Verkennen omzetten stage of leerbaan in een baan bij het betreffende (leer)bedrijf, na afstuderen (N=2)	0%	0%	50%	50%	0%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente (N=2)	0%	0%	100%	0%	0%
Gemiddeld	0%	3%	52%	42%	0%

HOOFDSTUK 4

Geholpen onderzoekers

In dit hoofdstuk beschrijven we het aantal geholpen onderzoekers met tijdelijke contracten vanuit het NPO Bestuursakkoord Onderzoek.

In 2020 zijn onderzoekers met een tijdelijk contract geholpen vanuit eigen middelen van de instellingen. Vanaf 2021 zijn er ook middelen beschikbaar gesteld vanuit het NPO. Kosten die gemaakt worden om onderzoekers met een tijdelijk contract te helpen met het inhalen van vertragingen, kunnen bekostigd worden vanuit de NPO-middelen. Het gaat hier om integrale kosten, zoals kosten voor contractverlengingen en overige kosten die noodzakelijk zijn voor onderzoekers om hun onderzoek goed te kunnen afronden.

Voor onze rapportage baseren we ons op 22 instellingen: 6 hbo-instellingen uit onze steekproef, 6 wo-instellingen uit onze steekproef, 8 umc's en KNAW (14 instituten) en NWO-i (9 instituten).

4.1 Besteding NPO-middelen voor ondersteuning aan onderzoekers

In het bestuursakkoord onderzoek wordt per instelling aangegeven hoeveel middelen er beschikbaar zijn. Tabel 30 geeft weer in hoeverre de middelen uit het bestuursakkoord onderzoek zijn uitgeput over 2021 op basis van beschikbare cijfers uit jaarverslagen en monitortool. De totale realisatie van bestede middelen ten opzichte van begrote middelen komt op 70%. De universiteiten zijn met 87% van de middelen het meest ver met de besteding.

Tabel 30 **Uitputting middelen NPO-middelen onderzoek tot 1 januari 2023**

	Beschikbaar 2021 en 2022*	Besteed tot peil-datum 1 januari 2023	Percentage
Hbo (N=6)	€ 1.633.390	€ 1.181.085	72%
Wo (N=6)	€ 18.502.000	€ 16.376.047	89%
NWO (N=9)	€ 4.756.000	€ 3.242.859	68%
KNAW (N=14)	€ 2.728.000	€ 1.902.304	70%
Umc's (N=8)	€ 69.190.000	€ 45.128.960	65%
Totaal	€ 96.809.390	€ 67.831.255	70%

* Beschikbare bedrag voor de betreffende instellingen.

Het gemiddelde bedrag per onderzoeker die geholpen werd vanuit NPO-middelen tot en met 2022, loopt binnen individuele instellingen uiteen van € 3.500,- tot € 45.000,-. Gemiddeld werden onderzoekers tot de peildatum 1 januari 2023 vanuit het NPO geholpen met een bedrag van € 21.000,-. We zien dat dit bedrag hoger is in het wo, bij de umc's en bij de NWO-instituten. Dit kan te maken hebben met het type kosten dat verschilt per type onderzoek, of met het aantal maanden waarmee een contract verlengd wordt. In het hbo worden minder middelen ingezet voor ondersteuning aan onderzoekers; ook is het gemiddelde bedrag per onderzoeker beduidend lager.

Tabel 31 **Gemiddeld bedrag per onderzoeker geholpen vanuit NPO-middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).**

	Gemiddeld bedrag per onderzoeker
Hbo (N=6)	€ 11.811
Wo (N=6)	€ 24.297
NWO (N=9)	€ 27.956
KNAW (N=14)	€ 13.885
Umc's (N=8)	€ 19.969
Totaal	€ 20.636

In tabel 32 staat het aantal onderzoekers dat geholpen is vanuit NPO-middelen, in 2021 en in 2022 tot de peildatum van 1 januari 2023. In paragraaf 4.2, tabel 35, staat het aantal onderzoekers vermeld dat geholpen werd met eigen middelen vanuit de instellingen tot peildatum 1 januari 2023. Gebaseerd op de gegevens van de onderzoeksinstituten en de hbo- en wo-instellingen in onze steekproef, zijn er tot en met 2022 ten minste 1.396 onderzoekers geholpen met eigen middelen van instellingen en instituten, en ten minste 3.287 onderzoekers vanuit de NPO-middelen.² Met andere woorden, er worden dus meer onderzoekers vanuit NPO-middelen geholpen dan vanuit eigen middelen. Bij meerdere instellingen worden dezelfde onderzoekers geholpen vanuit het NPO én vanuit eigen middelen, bijvoorbeeld een contractverlenging uit het NPO, en overheadkosten uit de eigen middelen. Daarnaast kan het voorkomen dat dezelfde onderzoekers zowel in 2021 als in 2022 geholpen worden. Die zijn niet meegenomen in de gepresenteerde cijfers over 2022, omdat ze in 2021 reeds geteld zijn. Het gaat volgens onze informatie om ten minste 191 onderzoekers.

Tabel 32 **Aantal onderzoekers geholpen vanuit NPO-middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).**

Aantal geholpen onderzoekers	
Hbo (N=6)	100
Wo (N=6)	674
NWO (N=9)	116
KNAW (N=14)	137
Umc's (N=8)	2.260
Totaal	3.287

4.2 Besteding eigen middelen voor ondersteuning aan onderzoekers

Naast NPO-middelen hebben instellingen ook eigen middelen ingezet om onderzoekers met tijdelijke contracten te helpen hun vertragingen in te lopen, bijvoorbeeld door contracten te verlengen. De bestede bedragen uit eigen middelen in 2021 en 2022 staan weergegeven in tabel 33. In het hbo worden nauwelijks onderzoekers geholpen vanuit eigen middelen, dat bedrag is dan ook laag.

Tabel 33 **Besteding geholpen onderzoekers met eigen middelen.**

Besteed tot peildatum 1 januari 2023	
Hbo (N=1)	€ 974
Wo (N=6)	€ 6.066.029
NWO (N=9)	€ 1.572.154
KNAW (N=14)	€ 128.504
Umc's (N=7)	€ 13.740.800
Totaal	€ 21.508.461

Als we kijken naar het gemiddelde bedrag per onderzoeker dat besteed wordt (tabel 34), blijkt het gemiddelde bedrag per onderzoeker gefinancierd uit eigen middelen niet opvallend lager te liggen dan de gemiddelde bedragen zoals gefinancierd vanuit NPO-middelen; in enkele gevallen zijn de bedragen per onderzoeker zelfs hoger. Het gemiddelde bedrag per onderzoeker loopt bij individuele instellingen uiteen van € 244,- tot € 45.000,-.

Tabel 34 **Gemiddeld bedrag per onderzoeker geholpen vanuit eigen middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).**

Gemiddeld bedrag per onderzoeker	
Hbo (N=1)	€ 244
Wo (N=5)	€ 34.070
NWO (N=9)	€ 25.357
KNAW (N=14)	€ 16.063
Umc's (N=6)	€ 9.857
Totaal	€ 13.664

Tabel 35 **Aantal onderzoekers geholpen vanuit eigen middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).**

Aantal geholpen onderzoekers	
Hbo (N=2)	64
Wo (N=6)	172
NWO (N=9)	62
KNAW (N=14)	8
Umc's (N=7)	1.090
Totaal	1.396

² Omdat we ons baseren op een steekproef, valt het totaal aantal geholpen onderzoekers in onze rapportage vanzelfsprekend lager uit dan in de totale populatie. In de volgende meting beschikken we over gegevens uit de jaarverslagen vanuit alle instellingen en kunnen we uitspraken doen over de gehele populatie.

HOOFDSTUK 5

Realisatiecijfers 2021

Op basis van de informatie uit de jaarverslagen en de aanvullingen daarop, presenteren we in dit hoofdstuk de financiële voortgang over 2021.

5.1 Analyse van de jaarverslagen (2021)

In het Bestuursakkoord NPO Onderwijs is met de drie sectoren afgesproken dat onderwijsinstellingen hun aanpak, de voortgang en de financiële besteding van hun plannen beschrijven in het jaarverslag van de instelling. Hiertoe heeft het Ministerie van OCW een handreiking opgesteld voor deze 'coronaparagraaf' in het jaarverslag. In de tweede tussenmeting (najaar 2022) is voor onze rapportage gebruikgemaakt van de jaarverslagen over 2021. Daaruit bleek dat bij een aantal instellingen de benodigde informatie niet volledig was of zeer summier. In een enkel geval ontbrak de gehele coronaparagraaf.

Het Ministerie van OCW heeft een brief gestuurd naar alle instellingen, met daarbij een format voor de coronaparagraaf in het jaarverslag over 2022. Daarnaast is aan 41 instellingen gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren over 2021, volgens datzelfde format. Dit laatste vanwege de toezegging aan de Tweede Kamer dat bij de derde tussenmeting alsnog

een totaaloverzicht over 2021 wordt opgeleverd. In het eerste kwartaal van 2023 hebben we de informatie van deze 41 instellingen binnengekregen.

5.1.1 Financiële voortgang op basis van jaarverslagen (2021)

De informatie over de begroting, realisatie en het realisatiepercentage uit de 111 jaarverslagen (berekend als realisatie/begroting uitgedrukt in procenten) is opgenomen in tabel 36. Per onderdeel geven wij aan op basis van hoeveel jaarverslagen de bevindingen worden gepresenteerd.

Tabel 36 laat zien dat het realisatiepercentage van mbo-instellingen in 2021 sterk verschilt van dat bij hbo- en wo-instellingen. Voor de mbo-instellingen geldt een realisatiepercentage van 64% ten opzichte van de ontvangen middelen van dat jaar, voor hbo en wo 23% respectievelijk 22%. Wanneer we alle ontvangen en gerealiseerde bedragen vergelijken, bedraagt het totale realisatiepercentage van 2021 33%.

Tabel 36 **Begroting en realisatie 2021 corona-enveloppe vanuit jaarverslagen.**

	Mbo (N=57)	Hbo (N=36)	Wo (N=18)	Totaal
Te ontvangen bedrag 2021	€ 53.451.478	€ 123.202.000	€ 43.788.000	€ 220.441.478
Te ontvangen bedrag 2022	€ 169.808.253	€ 159.643.000	€ 39.756.000	€ 369.207.253
Gerealiseerd in 2021	€ 34.035.982	€ 28.325.994	€ 9.769.382	€ 72.131.358
Realisatiepercentage 2021	64%	23%	22%	33%
Realisatie t.o.v. totaal ontvangen 2021 en 2022	15%	10%	12%	12%

Als we kijken naar de totale corona-enveloppe, blijkt 12% in 2021 gerealiseerd. Hoewel het mbo een groter deel van het ontvangen bedrag heeft gerealiseerd in 2021, is het verschil in realisatie ten opzichte van het totale bedrag dat zij in 2021 en 2022 zouden ontvangen nog aanzienlijk groter. Hier hebben zij tot nu toe 15% van gerealiseerd, waar het hbo en wo 10% respectievelijk 12% realiseren. Het gaat hierbij om de totale coronagelden die worden toegekend aan de instellingen.

Tabel 37 geeft een vergelijkbaar overzicht, alleen is dit gebaseerd op de planning en realisatie per thema, opgeteld tot een totaal per type instelling. Het gaat hier dus om de geplande besteding in het bestedingsplan voor 2021 en niet om het totaal aan ontvangen middelen uit de corona-enveloppe. Zoals we hebben gezien in onze eerste tussenmeting, hebben instellingen (met name in het hbo en wo) middelen uit 2021 vooruitgeschoven naar 2022 – en later naar 2023. Vooral voor het hbo zien we een sterk verschil in het ontvangen bedrag van tabel 36 (€ 123.202.000) versus het geplande bedrag voor 2021 in tabel 37 (€ 51.600.388). Voor alle instellingen is in deze tabel een hoger realisatiepercentage zichtbaar.

We vergelijken de totaalcijfers met de steekproef uit de eerste tussenmeting. In de eerste tussenmeting hebben we de realisatie in 2021 gemeten ten opzichte van de bestedingsplannen.

De realisatie op het totaal was in de steekproef 10%, en daarmee vergelijkbaar met de huidige 13%. Ook de realisatie ten opzichte van de bestedingsplannen in 2021 komen vanuit de eerste tussenmeting overeen, waar dat in de steekproef van de eerste tussenmeting 55% was, is dat voor het totaal aan instellingen 57%.

In tabel 38 is het realisatiepercentage van de corona-enveloppe 2021 opgenomen per sector verdeeld naar thema.

Tabel 37 Realisatie corona-enveloppe 2021 op totaalniveau per thema, t.o.v. bestedingsplan.

Op basis van corona-envelop per thema	Mbo (N=57)	Hbo (N=36)	Wo (N=18)	Totaal
Gepland voor 2021	€ 53.638.786	€ 51.600.388	€ 28.245.946	€ 133.485.120
Gerealiseerd in 2021	€ 38.324.229	€ 28.578.545	€ 8.813.665	€ 75.716.440
Gepland 2022-2024	€ 183.537.198	€ 205.585.320	€ 61.951.340	€ 451.073.858
Realisatiepercentage 2021	71%	55%	31%	57%
Realisatie t.o.v. totaal	16%	11%	10%	13%

Tabel 38 Realisatiepercentage corona-enveloppe 2021 per sector en thema op basis van de jaarverslagen 2021 (N=111)

	Mbo (N=57)	Hbo (N=36)	Wo (N=18)	Totaal
Thema 1: Soepele in- en doorstroom	82%	68%	35%	62%
Thema 2: Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	67%	41%	30%	46%
Thema 3: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	81%	57%	16%	51%
Thema 4: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen			24%	24%
Thema 5: Studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten beperken		51%	25%	38%
Thema 6: Aanpak jeugdwerkloosheid	87%			87%

‘WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG’

Wij zien een Nederland dat altijd in ontwikkeling is. Zowel sociaal als organisatorisch verandert er veel. Al meer dan 80 jaar volgen wij deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. Daarbij staan we voor duurzaam advies en de implementatie hiervan. Altijd gericht op vooruitgang én echt iets kunnen betekenen voor mensen, organisaties en de maatschappij.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. In ons advies zijn we hard op de inhoud, maar houden rekening met de menselijke maat. Onze adviseurs doen er alles aan om complexe vraagstukken om te zetten naar praktische oplossingen waar u iets mee kan. Wij geven advies en bieden digitale oplossingen waarbij we ons focussen op:

- Toekomst van werk en organisatie
- Energietransitie
- Toekomst van zorg
- Transformatie van openbaar bestuur

Berenschot Groep B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht

Postbus 8039, 3503 RA Utrecht

030 2 916 916

www.berenschot.nl